

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΝΙΣΟΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΟΥ ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

Υπό τοῦ κ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ Θ. ΧΑΣΑΚΗ

Διευθυντοῦ τῆς Ἑθνικῆς Στατιστικῆς Ὑπηρεσίας

Εἰς διαφόρους μελέτας καὶ οικονομικὰς περιοδικὰς ἐκδόσεις ἐδημοσιεύθησαν πίνακες, ἐμφαίνοντες τὴν κατανομὴν τοῦ κατὰ κεφαλὴν ἰδιωτικοῦ εἰσοδήματος εἰς δύο κυρίως ομάδας ἢ περιφερείας: 1) τὴν περιφέρειαν Πρωτευούσης, καὶ 2) τῶν λοιπῶν, ἐκτὸς περιφερείας Πρωτευούσης, διαμερισμάτων τῆς Χώρας διὰ τὴν ἐξαιτίαν 1956-61. Τὰ στοιχεῖα ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐβασίσθησαν οἱ σχετικοὶ ὑπολογισμοὶ προήρχοντο μὲν ἀπὸ τὴν ἀρμοδίαν Ὑπηρεσίαν τῶν Ἑθνικῶν λογαριασμῶν, ἀλλ' ἀνεφέροντο εἰς ὀλοκλήρον τὴν Χώραν καὶ οὐχὶ εἰς τὰς καθ' ἕκαστα περιφερείας. Κατωτέρω παραθέτομεν ἀντίστοιχον πίνακα μὲ τὴν προσθήκην ὠρισμένων στηλῶν, ἀπαραιτήτων διὰ τὴν ἐρμηνείαν τῆς ἀναλύσεως (Πίναξ I).

Αἱ στήλαι 1, 2, 3 καὶ 4 τοῦ πίνακος I δὲν ἔχουν ἀνάγκην ἐπεξηγήσεως τινός. Οἱ σχετικοὶ ἀριθμοὶ τῆς στήλης 5 ἐκφράζουν τὸ ἐκάστοτε κατὰ κεφαλὴν ὡς ἄνω εἰσόδημα τῆς περιφερείας Πρωτευούσης εἰς ποσοστὸν % τοῦ ἀντιστοίχου τοιούτου ὀλοκλήρου τῆς Χώρας, οἱ δὲ ἀριθμοὶ τῆς στήλης 6 τὸ αὐτὸ εἰσόδημα τῆς περιφερείας Πρωτευούσης ὡς ποσοστὸν % τοῦ ἀντιστοίχου τοιούτου τῆς λοιπῆς Χώρας. Κατὰ τὸ ἔτος 1956 ἐπὶ παραδείγματι τὸ κατὰ κεφαλὴν διαθέσιμον ἰδιωτικὸν εἰσόδημα τῆς περιφερείας πρωτευούσης ἦτο κατὰ 29,6% περίπου μεγαλύτερον τοῦ τοιούτου ὀλοκλήρου τῆς Χώρας καὶ κατὰ 40,0% μεγαλύτερον τοῦ τοιούτου τῆς λοιπῆς Ἑλλάδος. Αἱ στήλαι 7, 8 καὶ 9 ἀναγράφουν τὰ βάσει ἐξισώσεων ὑπολογισθέντα στοιχεῖα (θεωρητικὰ) περὶ τῶν ὁποίων θὰ ἀναφερθῶμεν λεπτομερέστερον κατωτέρω.

Ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω ἔχομεν νὰ παρατηρήσωμεν τὰ ἐξῆς: 1) Μεταξὺ τοῦ διαθέσιμου ἰδιωτικοῦ εἰσοδήματος ὀλοκλήρου τῆς Χώρας ἀφ' ἑνὸς καὶ τῶν τοιούτων περιφερείας Πρωτευούσης καὶ λοιπῆς Ἑλλάδος ἀφ' ἑτέρου ὑφίσταται φυσικὰ ἔντονος θετικὴ συσχέτισις, ἡ ὁποία ἔχει ἐν προκειμένῳ γραμμικὴν μορφήν, καὶ τῆς ὁποίας οἱ συντελεσταὶ ἰσοῦνται σχεδὸν μὲ τὴν μονάδα. Βάσει τῶν ἐξισώσεων παλινδρομήσεων ὑπελογίσθησαν αἱ θεωρητικὰ τιμαὶ (στήλαι 7 καὶ 8) τοῦ διαθέσιμου κατὰ κεφαλὴν ἰδιωτικοῦ εἰσοδήματος τῆς περιφερείας Πρωτευούσης καὶ τῆς λοιπῆς Ἑλλάδος, συναρτήσῃ τοῦ διαθέσιμου ἰδιωτικοῦ εἰσοδήματος ὀλοκλήρου τῆς Χώρας, αἱ ὁποῖαι, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ πίνακος, ἀποκλίνουν ἐλάχιστα τῶν

ἐμπειρικῶν τιμῶν τῶν στηλῶν 3 καὶ 4. Κατὰ τὸ ἔτος 1956 π.χ. τὸ ὡς ἄνω εἰσόδημα τῆς περιφέρειας Πρωτευούσης ἀνήρχετο εἰς δραχμὰς 10.576, τὸ δὲ τοιοῦτον τῆς λοιπῆς χώρας εἰς 7.554 δραχμὰς. Τὸ ὑπολογισθὲν (θεωρητικῶς) ὡς ἄνω εἰσόδημα εἶναι ἀντιστοίχως 10.551 δρχ. καὶ 7.570 δρχ., ἀποκλίνει ἐπομένως ἐλάχιστα τῶν ἀρχικῶν-δεδομένων.

Τὸ συμπέρασμα, τὸ ὁποῖον ἐξάγεται ἐκ τῶν ὑπολογισμῶν μας εἶναι ὅτι αὐξανόμενου τοῦ ὡς ἄνω εἰσοδήματος ὁλοκλήρου τῆς Χώρας κατὰ 1 %, αὐξάνεται τὸ μὲν τοιοῦτον τῆς περιφέρειας Πρωτευούσης κατὰ 1,22 % περίπου, τὸ δὲ τῆς λοιπῆς Ἑλλάδος κατὰ 0,86 % περίπου κατὰ μέσον ἔρον. 2) Οἱ ἀριθμοὶ (στήλη 6), οἱ ὁποῖοι ἐκφράζουν εἰς ἑκατοστὰ τὴν ἐκάστοτε σχέσιν τοῦ ὡς ἄνω εἰσοδήματος τῆς περιφέρειας Πρωτευούσης πρὸς τὸ τοιοῦτον τῆς λοιπῆς Ἑλλάδος (ἢ ἄλλο τὸ αὐτὸ τὸ ὡς ἄνω εἰσόδημα τῆς περιφέρειας Πρωτευούσης ὡς ποσοστὸν % τοῦ ἀντιστοίχου τοιοῦτου τῆς λοιπῆς Χώρας) ἐμφανίζουν μίαν σταθερὰν ἐτησίαν αὐξησιν ἀνερχομένην εἰς δύο μονάδας. Ἐπομένως ὁ συντελεστὴς, συναρτησιακῆς ἐξαρτήσεως μεταξὺ χρόνου καὶ τῶν ὡς ἄνω ἀριθμῶν εἶναι ἡ μονάς. Ἐάν, λοιπόν, ὑποθέσωμεν ὅτι ἔτι ἰσχύει διὰ τὴν ἐξαετίαν 1956 - 1961 ἰσχύει καὶ διὰ τὸ ἔτος 1954 τότε ἡ σχέση αὕτη κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο προσδοκᾶται νὰ εἶναι: 136,0 περίπου, ἧτοι ὀπισθοδρομοῦντες χρονικῶς ἀφαιροῦμεν δύο μονάδας δι' ἕκαστον ἔτος, ἀρχῆς γενομένης ἀπὸ τὸ ἔτος 1956 κατὰ τὸ ὁποῖον τὸ ὡς ἄνω ποσοστὸν ἀνήρχετο εἰς 140 %. Ἐάν συγκρίνωμεν τοὺς ἀριθμοὺς (στήλης 5), ποὺ ἐκφράζουν εἰς ἑκατοστὰ τὴν σχέσιν τοῦ ὡς ἄνω εἰσοδήματος περιφέρειας Πρωτευούσης πρὸς τὸ τοιοῦτον ὁλοκλήρου τῆς Χώρας μὲ τοὺς τοιοῦτους (στήλης 6), ποὺ ἐκφράζουν τὴν εἰς ἑκατοστὰ σχέσιν τοῦ ὡς ἄνω εἰσοδήματος, ὁμοίως τῆς περιφέρειας Πρωτευούσης πρὸς τὸ τοιοῦτον ὅμως τῆς λοιπῆς Ἑλλάδος, παρατηροῦμεν ὅτι μεταξὺ αὐτῶν ὑφίσταται θετικὴ γραμμικὴ (ἐπὶ τοῦ παρόντος) συσχέτισις, τῆς ὁποίας ὁ συντελεστὴς ἴσουςται σχεδὸν μὲ τὴν μονάδα. Βάσει τῆς ἐξιώσεως παλινδρομήσεως ($\Psi_1 = 51,8176 + 0,556143X_1$) ὑπολογίσθησαν αἱ θεωρητικαὶ τιμαὶ (στήλη 9) τῆς σχέσεως τοῦ ὡς ἄνω εἰσοδήματος περιφέρειας Πρωτευούσης πρὸς τὸ τοιοῦτον ὁλοκλήρου τῆς Ἑλλάδος, τῶν ὁποίων αἱ ἀποκλίσεις ἀπὸ τὰς ἐμπειρικὰς τιμὰς (στήλη 5) εἶναι ἀσήμαντοι (αὗται κυμαίνονται μεταξὺ $-0,10$ καὶ $+0,09$). Κατὰ τὸ 1956 ἐπὶ παραδείγματι τὸ ὡς ἄνω ποσοστὸν, βάσει τῶν δημοσιευθέντων στοιχείων, ἀνήρχετο εἰς 129,61 % περίπου, βάσει τῶν θεωρητικῶν ὑπολογισμῶν μας ἀνέρχεται εἰς 129,68 %. Διὰ τὸ ἔτος 1954 τὸ ἐν λόγῳ ποσοστὸν ἐκτιμᾶται εἰς 128,45 καὶ μὲ μικρὰν πιθανότητα σφάλματος (5 %) κυμαίνεται μεταξὺ 126,95 % καὶ 127,95 %.

Σκοπὸς τῶν ἀνωτέρω ὑπολογισμῶν, εἶναι, ἡ βάσει τῶν δεδομένων τῆς ἐξαετίας (1956 - 1961), ἐκτίμησις τοῦ κατὰ κεφαλὴν διαθέσιμου ἰδιωτικοῦ εἰσοδήματος τῶν περιφερειῶν Πρωτευούσης καὶ λοιπῆς Ἑλλάδος διὰ τὸ ἔτος 1954, καθ' ὃ ὑπάρχουν ἐπίσημα στοιχεῖα, ἀφορῶντα ὄχι μόνον ὁλόκληρον τὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ καὶ τὴν περιφερειακὴν κατανομήν τοῦ ἀκαθαρίστου ὅμως εἰσοδήματος. Συμφώνως πρὸς αὐτὰ τὸ ἐν λόγῳ εἰσόδημα ἀνήρχετο εἰς 52 484 ἑκατομμύρια δραχμῶν (ἔλοι οἱ ὑπολογισμοὶ μας ἀναφέρονται εἰς δραχμὰς τρεχούσης ἀξίας). Ἐάν ἐξ αὐτοῦ ἀφαιρέσωμεν τὰς ἀποσβέσεις (2,788 ἑκατ.) λαμβάνομεν τὸ καθαρὸν ἐθνικὸν εἰσόδημα ἐκ 49,696 ἑκατομμυρίων. Ἐάν ἐξ αὐτοῦ ἀφαιρέσωμεν ὅλους τοὺς ἀμέσους

φόρους (4.192) ως και την πρόδοον τῆς περιουσίας καὶ ἐπιχειρηματικῆς δραστηριότητος τοῦ Δημοσίου (398), προσθέσωμεν δὲ τὸ καθαρὸν ὑπόλοιπον τρεχουσῶν μεταβιβάσεων πρὸς Ἰδιώτας ὑπὸ τοῦ Δημοσίου (2.608) καὶ τόκους δημοσίου χρέους (49) καὶ τὰς μεταβιβάσεις τῆς ἀλλοδαπῆς πρὸς τοὺς ἰδιώτας (1.410) τότε λαμβάνομεν τὸ διαθέσιμον ἰδιωτικὸν ἢ προσωπικὸν εἰσόδημα δλοκλήρου τῆς Χώρας, τὸ ὁποῖον ἀνέρχεται εἰς 49,173 ἑκατομμύρια δραχμὰς καὶ τὸ ὁποῖον διαιρούμεν διὰ τοῦ ἀντιστοίχου ἐκτιμηθέντος πληθυσμοῦ αὐτῆς (7893,4 χιλιάδες) μᾶς δίδει τὸ κατὰ κεφαλὴν τοιοῦτον δλοκλήρου τῆς Ἑλλάδος ἐκ δραχμῶν 6.230 περίπου (τὸ ἀκαθάριστον τοιοῦτον ἀνῆρχετο εἰς 6649 καὶ τὸ καθαρὸν εἰς 6296 περίπου). Συναρτῆσαι λοιπὸν αὐτοῦ καὶ τῆς ὑπολογισθείσης σχέσεώς του κατὰ κεφαλὴν ἰδιωτικοῦ εἰσοδήματος τῆς περιφερείας Πρωτευούσης πρὸς τὸ τοιοῦτον δλοκλήρου τῆς Ἑλλάδος, ἣτις διὰ τὸ 1954 ἐκτιμᾶται εἰς 127,45 %, τὸ κατὰ κεφαλὴν διαθέσιμον εἰσόδημα τῆς περιφερείας Πρωτευούσης πρέπει νὰ ἐκτιμηθῆ εἰς 7940 δραχμὰς περίπου (μὲ ἕνα σφάλμα + 30 δραχμῶν). Δεδομένου δὲ ὅτι τοῦτο προσδοκᾶται νὰ εἶναι τὸ 136 % τοῦ κατὰ κεφαλὴν διαθέσιμου ἰδιωτικοῦ εἰσοδήματος τῆς λοιπῆς Ἑλλάδος, ἐξ αὐτῶν ἔπεται ὅτι τὸ τελευταῖον τοῦτο θὰ κυμαίνεται περὶ τὰς 5840 δραχμὰς. Πράγματι, ἐὰν τὸ ὡς ἄνω διαθέσιμον εἰσόδημα πολλαπλασιάσωμεν ἐπὶ τὸν πληθυσμὸν τῆς Πρωτευούσης (ἐκτιμηθέντα εἰς 1.520 χιλιάδας κατὰ τὸ 1954) καὶ δι' ἀφαιρέσεως ὑπολογίσωμεν τὸ ὡς ἄνω εἰσόδημα τῆς λοιπῆς Ἑλλάδος, παρατηρούμεν ὅτι τοῦτο ἀνέρχεται εἰς 5.825 δραχμὰς περίπου, ἢ δὲ ἑκατοστιαία σχέσις τοῦ πρώτου ὡς πρὸς τὸ δεύτερον εἶναι περίπου 136,0.

Κατὰ Δεκέμβριον τοῦ ἔτους 1961 ἐδημοσιεύθησαν ἀνεπισήμως μὲν, ἀλλ' ἀπὸ ἐπίσημον πηγὴν προερχόμενα ἐνδιαφέροντα στοιχεῖα, ἀναφερόμενα εἰς τὸ ἔτος 1954 καὶ ἀφορῶντα τὴν κατανομὴν τοῦ ἀκαθάριστου Ἐθνικοῦ Εἰσοδήματος εἰς περιφερείας ἢ ἕνδεκα κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἦττον μεγάλα γεωγραφικὰ διαμερίσματα τῆς Χώρας. Βάσει αὐτῶν τὸ ἀκαθάριστον κατὰ κεφαλὴν περιφερειακὸν εἰσόδημα ἀνῆρχετο κατὰ τὸ 1954 ὡς ἑξῆς: 1) Στερεὰ καὶ Εὐβοία δρχ. 9.507, 2) Μακεδονία δρχ. 6.108, 3) Νῆσοι Αἰγαίου δρχ. 5.629, 4) Πελοπόννησος δρχ. 5.594, 5) Κυκλάδες δρχ. 5.404, 6) Θεσσαλία δρχ. 5.297, 7) Κρήτη δρχ. 4.843, 8) Δωδεκάνησα δρχ. 4.523, 9) Θράκη δρχ. 4.157, 10) Ἰόνιοι Νῆσοι δρχ. 4.063 καὶ 11) Ἠπειρος δρχ. 3.876 (μέσος ὅρος Ἑλλάδος δρχ. 6.649). Δὲν πρέπει κατ' οὐδέναν λόγον νὰ παροραθοῦν αἱ δυσχέρεια καὶ ἡ ἀξέπαινος προσπάθεια πρὸς ἐκτίμησιν τῶν ἐν λόγῳ μεγεθῶν, ἀλλὰ καὶ ἡ μεγάλη χρησιμότης τῶν τοιούτων ὑπολογισμῶν.

Βάσει τῶν ὡς ἄνω στοιχείων τὸ ἀκαθάριστον εἰσόδημα τῆς περιφερείας «Στερεὰ Ἑλλάς καὶ Εὐβοία» εἰς τὴν ὁποῖαν περιλαμβάνεται καὶ ἡ περιφέρεια τῆς τῆς Διοικήσεως Πρωτευούσης, ἐξετιμᾶτο κατὰ τὸ 1954 εἰς 23.189 ἑκατομμύρια δραχμῶν, ὁ δὲ πληθυσμὸς τῆς περιοχῆς ταύτης εἰς 2.439,1 χιλιάδας κατοίκων. Τὸ ἐρώτημα τὸ ὁποῖον τίθεται εἶναι ποῖον ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἀκαθάριστων κατὰ κεφαλὴν περιφερειακῶν εἰσοδημάτων πρέπει κατὰ προσέγγισιν νὰ δοθῆ εἰς τὴν περιφέρειαν «Στερεὰ Ἑλλάς καὶ Εὐβοία» ἀνευ τῆς περιφερείας Πρωτευούσης, οὕτως ὥστε δι' ἀφαιρέσεως νὰ ἐκτιμηθῆ τὸ ἀκαθάριστον εἰσόδημα τῆς περιφερείας Πρωτευούσης καὶ δάσει ὠρισμένων ὑπολογισμῶν, βασιζομένων εἰς ἐμμέσους διαπιστώσεις, τὸ διαθέσιμον κατὰ κεφαλὴν ἰδιωτικὸν τοιοῦτον. Ὑπὸ τὰς δυσμενεστέρως

συνθήκας διὰ τὴν περιοχὴν Πρωτευούσης καὶ τὰς εὐνοϊκωτέρας διὰ τὴν λοιπὴν Ἑλλάδα καθώρισαν ὡς τοιοῦτον, τό, δεύτερον κατὰ τάξιν μεγέθους, εἰσόδημα τῆς περιφέρειας Μακεδονίας (δρχ. 6.108). Εἰς τὴν ἀπόφασιν ταύτην ἤχθημεν στηριζόμενοι εἰς τοὺς κάτωθι συλλογισμοὺς:

α) Ὡς γνωστόν, ἔχει ἀποδειχθῆ ἔμπειρικῶς ὅτι μεταξὺ περιφερειακοῦ εἰσοδήματος ἀφ' ἐνὸς καὶ περιφερειακῆς κυκλοφορίας ἰδιωτικῶν μέσων μεταφορᾶς (αὐτοκίνητα Ι.Χ.) ὑφίσταται μεγάλη κατὰ μέσον ὄρον θετικὴ συσχέτισις. Ἐξ ἄλλου, ἀπὸ τὰς ἐρεῦνας τῶν οἰκογενειακῶν ἀπολογισμῶν (Ἴδε καὶ ἑλληνικὴν ἐρευναν οἰκογενειακῶν προϋπολογισμῶν ἐκδόσεως Ε.Σ.Υ.Ε.) ἔχει διαπιστωθῆ ὅτι τὸν μεγαλύτερον κατὰ μέσον ὄρον συντελεστὴν εἰσοδηματικῆς ἐλαστικότητος (τουλάχιστον καὶ διὰ χώρας ἀκόμη μὲ σχετικῶς ὑψηλότερα εἰσοδήματα) ἐμφανίζουν αἱ δαπάναι ἀγορᾶς καὶ συντηρήσεως ἰδίων μεταφορικῶν μέσων. Τοῦτο, ὡς γνωστόν, σημαίνει ὅτι ἀνεξαρτητοῦ τοῦ εἰσοδήματος ἢ τῆς συνολικῆς δαπάνης καθ' ὄρισμένον ποσοστὸν ἢ ὡς ἄνω εἰδικὴ δαπάνη ἀυξάνει κατὰ πολλαπλάσιον αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον εἶναι τὸ μεγαλύτερον σχεδὸν ἐξ ὄλων τῶν τοιοῦτων τῶν λοιπῶν εἰδικῶν δαπανῶν, αἱ ὁποῖαι ἐμφανίζουν εἰσοδηματικὴν ἐλαστικότητα (συντελεστῆς ἄνω τῆς μονάδος). Οὐδενίᾳ ἀμφιβολίᾳ ὅτι ἐπὶ τοῦ μεγέθους τῶν κυκλοφορούντων αὐτοκινήτων Ι.Χ. ἐπιδρῶν καὶ ἄλλοι πλὴν τοῦ εἰσοδήματος, παράγοντες, ἀκόμη δὲ καὶ ἐξωοικονομικοὶ τοιοῦτοι, ἢ ἀνάλυσις ὁμοῦ αὐτῶν δὲν εἶναι τοῦ παρόντος. Βάσει τῶν δεδομένων τῆς Ε.Σ.Υ.Ε. («Στατιστικὴ αὐτοκινήτων ὁχημάτων ἐν κυκλοφορίᾳ κατὰ τὴν 31.12.1961») ἡ ἀναλογία τῶν κυκλοφορούντων αὐτοκινήτων Ι.Χ. (κινουμένων διὰ θεσζίνης) εἰς τὴν περιφέρειαν τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης εἶναι 16,65 αὐτοκίνητα ἐπὶ 1.000 κατοίκων. Ἡ ἀναλογία αὕτη εἰς τὴν περιφέρειαν «Στερεὰ Ἑλλάς καὶ Εὐβοία» ἄνευ τῆς Πρωτευούσης ἀνήρχετο εἰς 1,22, ἐνῶ εἰς τὴν περιφέρειαν Μακεδονίας 2,58 ἦτοι ὑπερδιπλάσιον περίπου. Ἡ ἀναλογία αὕτη εἰδικῶς διὰ τὴν περιφέρειαν Ἀττικῆς εἶναι 2,34, τῆς δὲ Βοιωτίας 1,25, ἐνῶ διὰ τοὺς λοιποὺς νομοὺς, οἱ ὅποιοι ὑπάγονται εἰς τὸ γεωγραφικὸν διαμέρισμα «Στερεὰ καὶ Εὐβοία» ἡ ἀναλογία αὕτη κυμαίνεται μεταξὺ 0,18 (Εὐρυτανία) καὶ 1,05 (Εὐβοία). Ἐξ αὐτοῦ διαπιστοῦται καὶ ἡ οἰκονομικὴ ἀκτινοβολία τοῦ μεγάλου κέντρου τῆς Πρωτευούσης ἐπὶ τῶν ἐγγύτερον αὐτῶν περιοχῶν.

β) Ἐχει ἐπίσης διαπιστωθῆ ὅτι μεταξὺ τῶν ποσοστῶν, τὰ ὁποῖα ἐμφανίζουν τὴν συμμετοχὴν τοῦ πληθυσμοῦ τῶν πόλεων ἄνω τῶν 10.000 εἰς τὸν συνολικὸν πληθυσμὸν τῶν καθ' ἕκαστα περιφερειῶν ἀφ' ἐνὸς καὶ τοῦ κατὰ κεφαλὴν εἰσοδήματος ἀφ' ἑτέρου ὑφίσταται ἐπίσης μεγάλη κατὰ μέσον ὄρον θετικὴ συσχέτισις. Ὅσον λοιπὸν μεγαλύτερας ἢ περισσοτέρας πόλεις ἄνω τῶν 10.000 κατοίκων περιλαμβάνει περιφέρεια τις ἐπὶ τοσοῦτον τὸ εἰσόδημα αὐτῆς προσδοκᾶται νὰ εἶναι σχετικῶς μεγαλύτερον. Κατὰ τὸ 1951 (ἔτος προσεγγίζον τὸ 1954) ὁ πληθυσμὸς τῶν πόλεων μὲ 10.000 κατοίκους καὶ ἄνω, οἱ ὅποιοι περιελαμβάνοντο εἰς τὸ διαμέρισμα «Στερεὰ καὶ Εὐβοία» (ἄνευ Πρωτευούσης) συμμετεῖχον εἰς τὸν συνολικὸν πληθυσμὸν τῆς περιφέρειας ταύτης κατὰ 15 % περίπου, ἐνῶ τὸ ποσοστὸν τοῦτο διὰ τὴν Μακεδονίαν ἀνήρχετο εἰς 31 % περίπου, ἦτοι τὸ διπλάσιον τοῦ πρώτου. Φυσικὴ συνέπεια εἶναι οἱ κάτοικοι τῶν μικρῶν οἰκισμῶν νὰ ἀπασχολοῦνται κατὰ πολὺ μεγαλύτερον ποσοστὸν εἰς τὴν γεωργίαν, ἐνῶ συμβαίνει τὸ ἀντίθετον διὰ

τοὺς μεγάλους οἰκισμοὺς, οἱ ὁποῖοι προσφέρουν πλεονεκτῆματα ἡδξημένης παραγωγικότητος καὶ εὐκαιρίας ἐξειδικεύσεως τῆς ἀνθρωπίνης ἐργασίας.

γ) Βάσει τῶν στοιχείων τῆς ἀπογραφῆς 1951 ὑπελογίσασαμεν διὰ κάθε περιφέρειαν ἢ διαμέρισμα τὸ ποσοστὸν τῶν ἀπασχολουμένων εἰς τὴν γεωργίαν, ἐν σχέσει πρὸς τὸν συνολικὸν ἀριθμὸν τῶν ἀπασχολουμένων εἰς τὸ ἀντίστοιχον διαμέρισμα. Ἐὰν ὑποθέσωμεν ὅτι ἡ σχέσις τῶν ἐν λόγω ποσοστῶν δὲν μετεβλήθη οὐσιωδῶς κατὰ τὸ 1954 δυνάμεθα νὰ συγκρίνωμεν ταῦτα μὲ τὸ ἀκαθάριστον εἰσόδημα κατ' ἀπασχολούμενον (ὑποθέτοντες ὅτι ἡ τυχὸν αὐξησις τῆς ἀπασχολήσεως κατενεμῆθη συμμέτρως εἰς ὅλας τὰς περιφέρειας). Ἐκ τῆς ἐνδεικτικῆς θεαίως συγκρίσεως ταύτης παρατηροῦμεν ὅτι αὐξανόμενου τοῦ ποσοστοῦ τῶν εἰς τὴν γεωργίαν ἀπασχολουμένων μειοῦται ἀντιθέτως τὸ κατ' ἀπασχολούμενον ἀκαθάριστον εἰσόδημα (γνωστὸν ἄλλωστε λόγω τῆς μειωμένης παραγωγικότητος τῆς γεωργίας). Τὸ ὡς ἄνω ποσοστὸν τῆς γεωργικῆς ἀπασχολήσεως διὰ τὴν Στερεάν καὶ Εὐβοίαν ἀνήρχετο κατὰ τὸ 1951 εἰς 65 % περίπου, ἐνῶ τῆς Μακεδονίας εἰς 60 % περίπου. Ἐὰν λοιπὸν ὑποθέσωμεν ὅτι τὸ κατὰ κεφαλὴν ἀκαθάριστον εἰσόδημα τῆς λοιπῆς Στερεᾶς καὶ Εὐβοίας ἦτο κατὰ τὸ 1954 6.108 δραχμαὶ παραβαίνομεν μᾶλλον εἰς μίαν ὑπερεκτίμησιν αὐτοῦ εἰς θάρος τοῦ εἰσοδήματος τῆς περιφέρειας Πρωτευούσης.

Δεδομένου ὅτι τὸ κατὰ κεφαλὴν ἀκαθάριστον εἰσόδημα τῆς λοιπῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος καὶ Εὐβοίας εἶναι 6.108 δραχμαί, τὸ ἀκαθάριστον τοιοῦτον ὀλοκλήρου τῆς ἐν λόγω περιφέρειας ἀνέρχεται εἰς 5.721 ἑκατομμύρια δραχμῶν (ἦτοι 6.108 ἐπὶ πληθυσμὸν λοιπῆς Στερεᾶς καὶ Εὐβοίας, ἐκτιμώμενον εἰς 936.6 χιλιάδας) καὶ ἐπομένως τὸ ἀπομένον διὰ τὴν περιφέρειαν Πρωτευούσης καθορίζεται εἰς 17.468 ἑκατομμύρια (23.189 — 5.721). Ἐὰν ἐξ αὐτοῦ ἀφαιρέσωμεν τὸ ἀναλογοῦν εἰς τὴν περιφέρειαν Πρωτευούσης ποσοστὸν τῶν συνολικῶν ἀποσβέσεων, λαμβάνομεν τὸ καθαρὸν εἰσόδημα αὐτῆς. Τοῦτο καθωρίσθη ἐμμέσως θάσει τῆς κατανομῆς τῶν πάσης φύσεως ἐπενδύσεων τοῦ μέσου ὄρου τῆς τριετίας 1952 - 1954 εἰς 73 % ἦτοι εἰς δραχμὰς 2.035 ἑκατομμυρίων. Ὑπετέθη δηλονότι ὅτι: 1) τὰ «λοιπὰ κτίσματα», ἐντὸς τῶν κτιρίων τῶν προοριζομένων διὰ κατοικίας, τὰ «μεταφορικὰ μέσα, ὡς καὶ ὁ ἐξοπλισμὸς αὐτῶν» καὶ ὁ «λοιπὸς ἐξοπλισμὸς», ἦτοι μηχανήματα καὶ ἐργαλεῖα, ἀφοροῦν ἐξ ὀλοκλήρου τὴν περιφέρειαν Πρωτευούσης καὶ 2) ὅτι τὰ «κτίρια» τὰ προοριζόμενα διὰ κατοικίας καὶ «λοιπὰ ἔργα καὶ κατασκευαί» κατανέμονται ἐξ ἡμισείας εἰς τὴν περιφέρειαν Πρωτευούσης καὶ λοιπὴν Ἑλλάδα. Μὲ ἄλλους λόγους ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν ὅτι οἱ ἀποσβέσεις τῶν πάσης φύσεως παγίων κεφαλαίων ἔβαν ἐν γένει τῶν τομῶν τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος ἀφοροῦν κατὰ ποσοστὸν 73 % τὴν περιφέρειαν Πρωτευούσης. Βάσει τῶν ἀνωτέρω τὸ καθαρὸν εἰσόδημα αὐτῆς ἐκτιμᾶται εἰς 15.433 ἑκατομμύρια δραχμῶν περίπου (καὶ κατὰ κεφαλὴν 10,130).

Διὰ τὴν ἐκτίμησιν τοῦ διαθέσιμου ἰδιωτικοῦ εἰσοδήματος ἠκολούθηθη ἡ ἐξῆς διαδικασία:

I. Κατὰ τὰ ἔτη 1954 - 1955 οἱ ἄμεσοι φόροι τῶν Ἀνωτάτων Ἐταιρειῶν δὲν ὑπελογίζοντο κεχωρισμένως ἀλλὰ συμπεριλαμβάνοντο εἰς ἓν κοινὸν ὄμοσ-

μέ τους τοιούτους τών ιδιωτών. Τò ποσοστόν αὐτῶν ἐπὶ τῶν πάσης φύσεως συνολικῶν ἀμέσων φόρων κυμαίνεται διὰ τὰ ἔτη 1956 - 1961 μεταξύ 7% (ἀνώτατον) καὶ 5% περίπου (κατώτατον). Βάσει τῶν δεδομένων τῆς ἀνωτέρω ἐξαετίας ὑπελογίσθη τοῦτο διὰ τὸ ἔτος 1954 εἰς 7,5% περίπου, ἦτοι δραχμᾶς 314 ἑκατομμύρια, ἀφορᾷ δὲ ἐξ ὀλοκλήρου τὴν περιφέρειαν Πρωτευούσης.

II. Ἐπὶ τῶν λοιπῶν ἀμέσων φόρων τῶν ιδιωτῶν τοῦ ἔτους 1954 (4.192 - 314) ὑπελογίσθη ποσοστόν 70% ὡς προερχόμενον ἀπὸ τὴν περιφέρειαν Πρωτευούσης (2.716 ἑκατ. δρχ.). Κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος τὸ ὡς ἄνω ποσοστόν ἀνήρχετο εἰς 75% ἐνῶ κατὰ τὸ 1959 εἰς 73% περίπου κ.ο.κ., ἦτοι μειουμένου τοῦ εἰσοδήματος μειοῦται καὶ τὸ ὡς ἄνω ποσοστόν ἢ καὶ ἀντιστρόφως. (Ἴδε καὶ σχετικὰ δημοσιεύματα Ε.Σ.Υ.Ε.).

III. Τὸ κοινὸν, τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ τὴν πρόσδοτον περιουσίας καὶ ἐπιχειρηματικῆς δραστηριότητος τοῦ Δημοσίου κατελογίσθη ἐξ ὀλοκλήρου εἰς τὴν περιφέρειαν Πρωτευούσης (398 ἑκατ.).

IV. Τὸ καθαρὸν ὑπόλοιπον τῶν τρεχουσῶν μεταβιβάσεων πρὸς τοὺς ιδιώτας ὑπὸ τοῦ Δημοσίου ἐθεωρήθη ὅτι κατανέμεται συμμετρῶς εἰς τὰς δύο περιφέρειαις, ἀναλόγως τῆς συμμετοχῆς τοῦ πληθυσμοῦ αὐτῶν εἰς τὸν συνολικὸν τοιοῦτον, ἦτοι κατὰ 20% περίπου εἰς τὴν περιφέρειαν Πρωτευούσης, ὁπότε τοῦτο ἐκτιμᾶται εἰς 522 ἑκατομμύρια δραχμῶν (οὐσιαστικῶς πρόκειται περὶ ὑποεκτιμῆσεως).

V. Οἱ τόκοι τοῦ Δημοσίου χρέους κατανέμονται ἐξ ἡμισείας εἰς τὰς δύο περιφέρειαις, θάσει ἀναλόγων σκέψεων, πὸ ἐγένοντο διὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ ποσοστοῦ τῶν ἀποσβέσεων ἐμμέσως διὰ τῶν ἐπεנדύσεων.

VI. Τὰς ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς μεταβιβάσεις θεωροῦμεν ὅτι ἀφοροῦν ἐξ ὀλοκλήρου τὴν περιφέρειαν τῆς λοιπῆς Ἑλλάδος.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω προκύπτει εἰς γενικὰς γραμμάς, ὅτι τὰ στοιχεῖα, πὸ ἐπιδρῶν μειωτικῶς ἐπὶ τῆς διαμορφώσεως τοῦ ὕψους τοῦ διαθέσιμου ἰδιωτικοῦ εἰσοδήματος τῆς περιφέρειας Πρωτευούσης καταλογίζομεν εἰς ταύτην τὸ 75% περίπου αὐτῶν, ἀπὸ τὰ στοιχεῖα δὲ τὰ ὁποῖα ἐπιδρῶν ἀξητικῶς ἐπ' αὐτοῦ ὑπολογίζομεν ποσοστόν 13,5% περίπου. Οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι οἱ ὡς ἄνω ὑπολογισμοὶ δὲν βασίζονται ἐπὶ λεπτομερειῶν ἀλλ' ἐπὶ γενικῶν τάσεων, πλὴν ὅμως τὰ ἐξ αὐτῶν συμπεράσματα δὲν ἀφίστανται οὐσιωδῶς τῆς πραγματικότητος, ὡς τοῦτο προκύπτει ἀπὸ τὰς ἀνωτέρω ἐκτιθεμένας συγκρίσεις.

Ἐὰν λοιπὸν ἀπὸ τὸ ἐκτιμηθὲν καθαρὸν εἰσόδημα (15.433) ἀφαιρεθοῦν: 1) ὅλοι οἱ ἄμεσοι φόροι Ἀνωνύμων Ἐταιρειῶν (314), 2) οἱ ἀναλογούντες τοιοῦτοι τῶν ιδιωτῶν (2715), 3) ὅλη ἢ πρόσδοτος περιουσίας καὶ ἐπιχειρηματικῆς δραστηριότητος τοῦ Δημοσίου (398), προστεθοῦν δέ: 1) τὸ ἀναλογὸν ὑπόλοιπον τρεχουσῶν μεταβιβάσεων πρὸς ιδιώτας ἀπὸ τοῦ Δημοσίου (522) καὶ 2) οἱ ἀναλογούντες τόκοι δημοσίου χρέους (24) προκύπτει τὸ διαθέσιμον ἰδιωτικὸν εἰσόδημα τῆς περιφέρειας Πρωτευούσης, ἀνερχόμενον κατὰ τὸ 1954 εἰς 12.552 ἑκατομμύρια δραχμῶν περίπου, καὶ τὸ ὁποῖον ἐὰν διαιρεθῇ διὰ τοῦ ἐκτιμηθέντος πληθυσμοῦ τῆς περιφέρειας Πρωτευούσης (1520) δίδει τὸ κατὰ κεφαλὴν τοιοῦτον ἐκ δραχμῶν 8260 περίπου, καὶ δι' ἀφαιρέσεως καὶ διαιρέσεως τὸ κατὰ κεφαλὴν διαθέσιμον ἰδιωτικὸν εἰσόδημα τῆς λοιπῆς Ἑλλάδος (πληθ. 6.373,4),

Π ι ν α κ η

Έτος	Διαθέσιμον κατά κεφαλήν ιδιωτικόν εισόδημα				Σχέσις επί 100 εισοδ. περιφ. πρωτευούσης		Υπολογισθέντα στοιχεία (Θεωρητικά τιμαί)		
	Όλοκλήρου τῆς χώρας	Περιφέρειας πρωτευούσης	Λοιπῆς χώρας	Πρὸς εισόδημα ὁλοκλήρου τῆς χώρας %	Πρὸς εισόδημα λοιπῆς χώρας %	Στήλης 3	Στήλης 4	Στήλης 5	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	
1956	8.160	10.576	7.554	129,61	140,0	10.551	7.570	129,68	
1957	8.692	11.369	8.006	130,80	142,0	11.409	7.988	130,79	
1958	8.922	11.771	8.174	131,98	144,0	11.781	8.168	131,90	
1959	9.169	12.204	8.359	133,10	146,0	12.180	8.362	133,01	
1960	9.649	12.946	8.747	134,17	148,0	12.955	8.739	134,13	
1961	9.932	13.422	8.948	135,14	150,0	13.412	8.961	135,24	

τὸ ὁποῖον ἀνέρχεται εἰς 5750 δραχμὰς περίπου. Ἐπομένως, θάσει τῶν ἀνωτέρω ὑπολογισμῶν ἢ κατὰ τὸ 1954 ἑκατοστιαία σχέσις τοῦ πρώτου ὡς πρὸς τὸ δεύτερον εἶναι 144,0 περίπου (143,7). Ἐν Αὐστρίᾳ καὶ κατὰ τὸ ἔτος 1957 ἢ ὡς ἄνω σχέσις ἀνῆρχετο εἰς 145 περίπου (144,6), ἦτοι τὸ κατὰ κεφαλὴν διαθεσίμων ἰδιωτικῶν εἰσόδημα τῆς περιφέρειᾶς Βιέννης (πληθ. 16.250), συγκρινόμενον πρὸς τοῦτον τῆς λοιπῆς Αὐστρίας (πληθ. 11.240), ἦτο κατὰ 45 % περίπου μεγαλύτερον, ἐνῶ διὰ τὴν Ἑλλάδα ἀλλὰ διὰ τὸ ἔτος 1954 ἐμφανίζεται τὸ εἰσόδημα τῆς περιφέρειᾶς Ἀθηνῶν νὰ εἶναι κατὰ 44 % περίπου μεγαλύτερον τοῦ τοιοῦτου τῆς λοιπῆς Ἑλλάδος.

Δεδομένου δὲ ὅτι ἢ ὡς ἄνω σχέσις ἀποτελεῖ καὶ μίαν ἔνδειξιν τῆς περιφερειακῆς ἀνισοκατανομῆς τῶν διαθεσίμων εἰσοδημάτων καὶ ὅτι αἱ ὑπὸ ἀνάπτυξιν χωρᾶι ἐμφανίζουν μεγαλυτέραν ἀνισοκατανομήν, ἐν συγκρίσει πρὸς τὰς ἐξειλιγμένους, διὰ τοῦτο ὁ ἀριθμὸς, ὅστις ἐκφράζει τὴν ὡς ἄνω σχέσιν τῆς Ἑλλάδος, συγκρινόμενος μὲ τὸν τοιοῦτον τῆς Αὐστρίας φαίνεται ὅτι δὲν ἀφίσταται τῆς πραγματικότητος. Ἡ σύγκρισις θὰ ἦτο πλέον ἐπιτυχῆς ἐὰν ἐπεξετεινέτο εἰς τὰ δεδομένα μιᾶς σειρᾶς τῶν ὡς συμβαίνει τοῦτο εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς Ἑλλάδος, ὅποτε θὰ ἤδυνάμεθα νὰ καθορίσωμεν τὸ κατὰ μέσον ὄρον ποσοστὸν καθ' ὃ τυχὸν αὐξομειοῦνται αἱ ἀποκλίσεις τοῦ εἰσοδήματος τῆς περιφέρειᾶς Βιέννης ἀπὸ τὸ τοιοῦτον τῆς λοιπῆς Αὐστρίας. Ἐπελέγη ἐνσυνειδήτως ἡ Αὐστρία διὰ τὴν σύγκρισιν ἀφ' ἑνὸς μὲν διότι ἢ ποσοστιαία κατανομή τοῦ πληθυσμοῦ αὐτῆς εἰς τὰς δύο περιφέρειας, Βιέννης καὶ λοιπῆς Αὐστρίας, προσεγγίζει τὴν ἰδικήν μας, ἀφ' ἑτέρου δὲ διότι παρὰ τὴν ὑπαρξίν ἐνὸς δυσαναλόγως μεγάλου κέντρου οἰκονομικῆς θαρύτητος, ἢ περιφερειακῆ ἀνισοκατανομή τοῦ εἰσοδήματος αὐτῆς εἶναι περίπου ἢ αὐτὴ μὲ τὴν τοιαύτην ἄλλων χωρῶν, κατὰ τι περισσότερον αὐτῆς ἐξειλιγμένων οἰκονομικῶς. Ἐπελέγη δηλονότι μία ἀκραία περίπτωσις.

Ἡ κατὰ τὸ 1954 ὑπολογισθεῖσα ἑκατοστιαία σχέσις τοῦ κατὰ κεφαλὴν καθαροῦ εἰσοδήματος τῆς περιφέρειᾶς Ἀθηνῶν (10.150 δρχ.) πρὸς τὸ τοιοῦτον τῆς λοιπῆς Ἑλλάδος (5380) ἀνῆρχετο εἰς 189,0 περίπου. Ἡ ὡς ἄνω σχέσις τοῦ καθαροῦ κατὰ κεφαλὴν εἰσοδήματος τῆς Σλοβενίας (9 % τοῦ συνολικοῦ πληθυσμοῦ) πρὸς τὸ τοιοῦτον τῆς λοιπῆς Γιουγκοσλαβίας ἀνῆρχετο κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος εἰς 211,0 (129.130 πρὸς 61.040 δηνάρια). Διὰ τὸ χρονικὸν διάστημα 1952—1959 αὕτη κυμαίνεται μεταξύ 189 καὶ 223, μὲ μέσον ὄρον τῆς δεκαετίας 207,0. Ἐν προκειμένῳ παρατηροῦμεν ὅτι πρὸς τὸν, ἐντὸς τῆς δεκαετίας ὑπερδιπλασιασμὸν τοῦ κατὰ κεφαλὴν καθαροῦ εἰσοδήματος δι' ὀλόκληρον τὴν Γιουγκοσλαβίαν ἢ ἀπόστασις τοῦ εἰσοδήματος τῆς πλέον πλουσίας περιφέρειᾶς τῆς Σλοβενίας ἀπὸ τὸ τοιοῦτον τῆς πλέον πτωχῆς περιφέρειᾶς τοῦ Μαυροβουνίου ἐξακολουθεῖ νὰ κυμαίνεται εἰς τὰ αὐτὰ περίπου ἐπίπεδα, ἦτοι τὸ εἰσόδημα τῆς Σλοβενίας (ποσοστὸν πληθυσμοῦ 8,9 % μὲ τάσιν μειώσεως) νὰ εἶναι κατὰ 3,4 φοράς μεγαλύτερον τοῦ τοιοῦτου τοῦ Μαυροβουνίου (ποσοστὸν πληθυσμοῦ 2,5 % μὲ τάσιν αὐξήσεως). Διὰ τὴν Αὐστρίαν καὶ διὰ τὸ ἔτος 1957 παρατηροῦμεν ὅτι τὸ ὡς ἄνω εἰσόδημα τῆς πλέον πλουσίας περιφέρειᾶς τῆς Βιέννης (ποσοστὸν πληθυσμοῦ 23 % περίπου) εἶναι κατὰ 2,2 φοράς μεγαλύτερον τοῦ τοιοῦτου τῆς πλέον πτωχῆς περιφέρειᾶς τῆς Burgenland (ποσοστὸν πληθυσμοῦ 4 %). Ἐννοεῖται ὅτι καὶ οἱ λοιποὶ στα-

τιστικοί αριθμοί, οἵτινες μετροῦν τὴν ἐν γένει περιφερειακὴν ἀνισοκατανομὴν μᾶς δίδουν τὰ αὐτὰ περίπου συγκριτικὰ ἀποτελέσματα.

Ἐνισοκατανομή τοῦ εἰσοδήματος

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω προκύπτει ὅτι τὸ μέγεθος τῆς περιφερειακῆς ἀνισοκατανομῆς τοῦ εἰσοδήματος ἐξαρτᾶται καὶ ἀπὸ τὸ ἐννοιολογικὸν περιεχόμενον αὐτοῦ. Βάσει τῶν ὑπολογισμῶν, ποὺ ἐγένοντο διὰ τὸ ἔτος 1954, ἡ ἑκατοστιαία σχέση τοῦ κατὰ κεφαλὴν ἀκαθάριστου εἰσοδήματος τῆς περιφέρειας Ἀθηνῶν πρὸς τὸ τοιοῦτον τῆς λοιπῆς Ἑλλάδος ἀνέρχεται εἰς 209,0, ἡ αὕτη σχέση διὰ τὸ κατὰ κεφαλὴν καθαρὸν εἰσόδημα εἰς 189,0 καὶ διὰ τὸ κατὰ κεφαλὴν διαθέσιμον ἰδιωτικὸν τοιοῦτον εἰς 144,0. Ἐν τούτοις, ὅμως, ἐὰν ἡ σύγκρισις ἐπεξετεινέτο εἰς τὰ πραγματικὰ κατὰ κεφαλὴν διαθέσιμα ἰδιωτικὰ εἰσοδήματα ἢ ἀνωτέρω ἀπόκλισις μεταξὺ τῶν εἰσοδημάτων τῶν δύο περιφερειῶν θὰ ἦτο ἀκόμη μικρότερα, φαινόμενον τὸ ὅποιον ἄλλως τε παρατηρεῖται εἰς ὅλας τὰς χώρας ὅπου ἰσχύουν οἱ ἀμέσως κατωτέρω ἐκτιθέμενοι παράγοντες. Ὅσον μεγαλύτερον εἶναι τὸ μέγεθος τῆς αὐτοκαταναλώσεως, γεωργικῶν ἰδία προϊόντων, καὶ ὅσον μεγαλύτερα εἶναι ἡ ἀπόστασις μεταξὺ τιμῶν παραγωγῆς καὶ τοιούτων καταναλωτοῦ, ἐπὶ τοσοῦτον μεγαλύτερα θὰ εἶναι ἡ ἐπίδρασις αὐτῶν ἐπὶ τῆς ἀνισοκατανομῆς τῶν χρηματικῶν εἰσοδημάτων, ἰδία ἐν περιπτώσει συγκρίσεως γεωργικῶν καὶ ἀστικῶν τοιούτων. Ἡ αὐτοκατανάλωσις γεωργικῶν προϊόντων, τῶν ὁποίων τὸ μέγιστον ποσοστὸν ἀφορᾷ εἶδη διατροφῆς, ἀποτιμᾶται (κατόπιν διεθνῶν συστάσεων) εἰς τιμὰς παραγωγῆς, ἐνῶ ἡ λοιπὴ κατανάλωσις εἰδῶν διατροφῆς εἰς τιμὰς καταναλωτοῦ, χρηματικῶν εἰσοδημάτων καὶ ἐπομένως τῆς συγκρίσεως αὐτῶν. Ἐπίσης καὶ αἱ τιμαὶ καταναλωτοῦ ὠρισμένων εἰδῶν διατροφῆς εἶναι σχετικῶς μικρότεροι εἰς τοὺς ὀλιγοπληθεῖς οἰκισμούς, τὸ ἐξ αὐτῶν ὅμως ὄφελος ἀντισταθμίζεται ἐν μέρει ἀπὸ τὰς σχετικῶς ἠδυσμένους τιμὰς τῶν βιομηχανικῶν προϊόντων. Ἄλλοτερος παράγων εἶναι κυρίως τὸ μέγεθος τῶν νοικοκυριῶν, τὰ ὁποῖα περιλαμβάνονται εἰς τὰς ὑπὸ σύγκρισιν περιφέρειας. Ἐὰν μεταξὺ δύο περιφερειῶν μὲ τὸ αὐτὸ κατὰ κεφαλὴν χρηματικὸν διαθέσιμον ἰδιωτικὸν εἰσόδημα, ἢ μία περιλαμβάνει νοικοκυριὰ μὲ σχετικῶς μεγαλύτερον ἀριθμὸν μελῶν τότε τὸ πραγματικὸν εἰσόδημα αὐτῆς εἶναι μεγαλύτερον τοῦ τοιοῦτου τῆς ἐτέρας, τῆς ὁποίας τὰ νοικοκυριὰ εἶναι κατὰ μέσον ὄρον ὀλιγομελῆ. Τοῦτο, ὡς γνωστὸν, δὲν ἀποτελεῖ παραδόξολογίαν, καθ' ὅτι ὠρισμένοι εἰδικαὶ δαπάναι καὶ βασικῶν ἀκόμη ἀγαθῶν δὲν δύνανται ἀξιοκρίτως μὲ τὴν αὐτὴν ἀναλογία καθ' ἣν ἀξιοκρίτως τὰ μέλη τῶν νοικοκυριῶν. Τὰ μεγάλα νοικοκυριὰ ἐμφανίζουν ἠδυσμένην «παραγωγικότητα» δαπάνης, ὁρῶν ὀρθολογικώτερον ἀπὸ πλευρᾶς δαπανῶν, ἔστω καὶ ἀθελήτως, παρὰ τὰ ὀλιγομελῆ νοικοκυριὰ. Ἀπὸ εἰδικῶν ἐρευνᾶς, αἱ ὁποῖαι ἐγένοντο εἰς ἄλλας χώρας, ἔχει ἀποδειχθῆ ὅτι διπλασιαζομένου τοῦ μεγέθους τοῦ νοικοκυριοῦ καὶ παραμένοντος ἀμεταβλήτου τοῦ ὀνομαστικοῦ διαθέσιμου εἰσοδήματος ἀξιοκρίτως τὸ πραγματικὸν τοιοῦτον κατὰ 10% περίπου. Ἀπὸ τὴν ἐλληνικὴν ἐρευνᾶ τῶν ἀστικῶν νοικοκυριῶν (ἴδε σχετικὸν δημοσίευμα τῆς Ε.Σ.Υ.Ε.) προκύπτει ὅτι, ἀνεξαρτήτως τῆς συνθέσεως τοῦ νοικοκυριοῦ, ἀξιοκρίτως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μελῶν αὐτοῦ καθ' ἕνα ἄτομον μειοῦται κατὰ μέσον ὄρον ἢ συνο-

λική κατά κεφαλήν ονομαστική δαπάνη κατά δραχ. 35 περίπου. Με πιθανότητα δὲ σφάλματος 5% ἢ ὡς ἄνω μείωσις κυμαίνεται μεταξύ 23 καὶ 47 δραχ. Σ/στῆς συσχέτισεως—0,95 ἔλεγχος σημαντικότητας αὐτοῦ—7,22 ἐναντι—2,45 τῶν πινάκων).

Οὐδεμία ἀμφιβολία υφίσταται ὅτι ἐπὶ τῆς περιφερειακῆς ἀνισοκατανομῆς τῶν εἰσοδημάτων ἐπιδρῶν, πλὴν τῶν φυσικῶν προϋποθέσεων παραγωγῆς καὶ διαφοροὶ ἄλλοι παράγοντες ἔτι δὲ καὶ ἱστορικοὶ τοιοῦτοι. Τοῦτο ἄλλως τε δικαιολογεῖ καὶ τὴν μακροχρόνιον ὑπαρξίν τῶν μεγάλων ἀποκλίσεων, ποὺ ἐμφανίζονται μεταξύ τῶν εἰσοδημάτων δύο ἀκραίων περιφερειῶν (πλουσιωτάτης καὶ πτωχοτάτης) ἐντὸς μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς χώρας, παρὰ τὰς καταβαλλομένας προσπάθειας πρὸς ἀμβλυσίν αὐτῶν. Ἡ τυχὸν δημιουργία περισσοτέρων κέντρων οικονομικῆς βαρύτητος, ἐπὶ σκοπῷ μερικῆς ἐξομαλύνσεως τῶν περιφερειακῶν εἰσοδηματικῶν ἀποκλίσεων, προϋποθέτει βεβαίως τὴν ὑπαρξίν τῶν ἀναγκαίων φυσικῶν καὶ τεχνικῶν συνθηκῶν καὶ τὴν ἐπιλογὴν τοῦ προσφορωτέρου συνδυασμοῦ αὐτῶν.